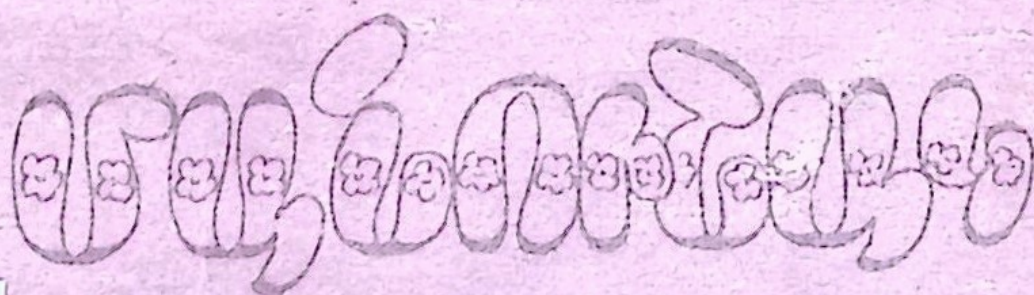


12



Հայկառու խղիւղիկ

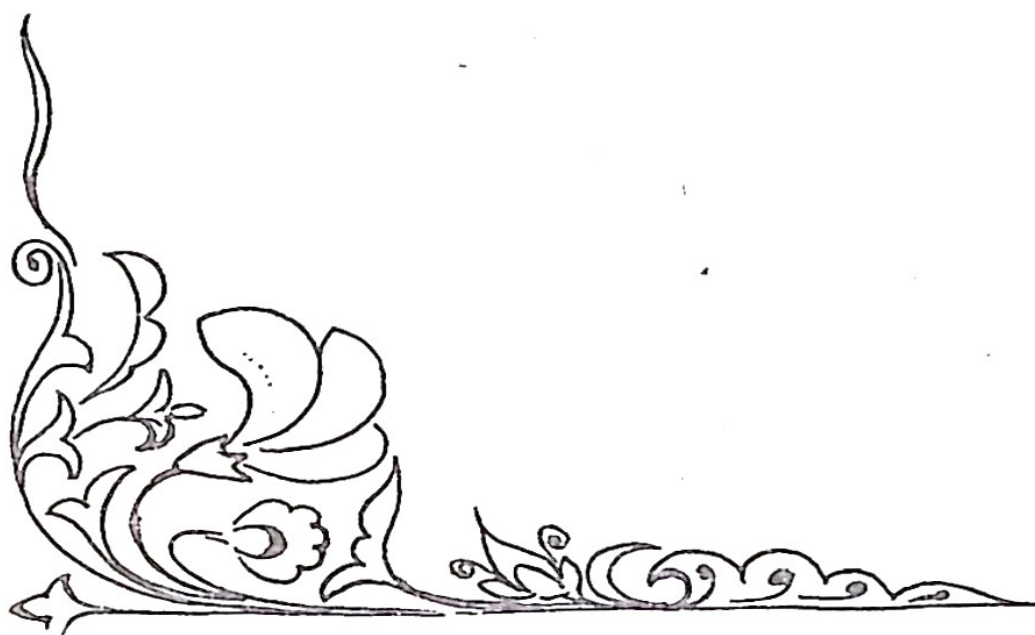


A LIT
AGHG
1992

12

ԴԱՎԱՐՈՍ ԿԻՇԿՅԱՆ

ՄԱՅՈՒՆՆԵՐ



✿ ՆԿԱՐԻՉ՝ Բ. ԴՈՂՈՍՅԱՆ

ԳՄԴ 8421-5

Ա 445

Ն $\frac{842}{\text{Ա } 445}$

Աղայան Ղ.

Ա. 445 Մանուշակ: [Մանկ. բանաստեղծ. [Նախա-
դպր. և դպր. տարիքի համար] / Ղազարոս
Աղայան; Կազմ. Վ. Ղալալյան.— Եր.:
ՀԲՀ հրատ., 1992, 30 էջ:

Այս փոքրիկ գրքույկն ամփոփում է մեծ գրողի ման-
կական առավել գողտրիկ ստանավորները: Նախատես-
ված է նախադպրոցական և դպրոցական ցածր տա-
րիքի երեխաների համար:

4803080102

Ա $\frac{308}{308 (02)-92}$ 92

ԳՄԴ 8421-5

ISBN 5-8079-0485-0

© Կազմեց Վ. Ղալալյանը, 1992



ԾԻՏԸ ԵՎ ԲԱԶԵՆ

Ծիտը ծառին ծկվելում է.

— Ծի՛վ, ծի՛վ, ծի՛վ.

Բազեն գլխին պտըտվում է.

— Վո՛ւյ, վո՛ւյ, վո՛ւյ...

Ծիտը լոեց, ծիտը վախեց.

— Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ...

Բազե, թը՛ռռ, բազե թը՛ռռ.

— Հա՛յ, հա՛յ, հա՛յ...

Բազեն թռավ,

Բազեն փախավ,

Ի՛նչ լավ էլավ.

— Հե՛-հե՛-հե՛...

Ծիտի՛կ միտիկ, պի՛ծիկ մի՛ծիկ,

Պըտպըտուրի՛կ, չըլպըլտուրիկ,

Դու լա՛վ պրծար չար բազեի

Սուր ճանկերից, հա՛-հա՛-հա՛...



Աքաղաղը կանչում է.
 — Ծուղրուղո՛ւ,
 Ղու-ղու-ղո՛ւ.
 Պառավ նանը զարթնում է,
 — Տա-տա-տա՛...
 Պա-պա-պա՛...
 Աքլա՛ր, ինչո՞ւ կանչեցիր,
 Ինչո՞ւ նանին զարթեցրիր.
 Ա՛խ դու-դո՛ւ,
 Ա՛յ ջու-ջո՛ւ:

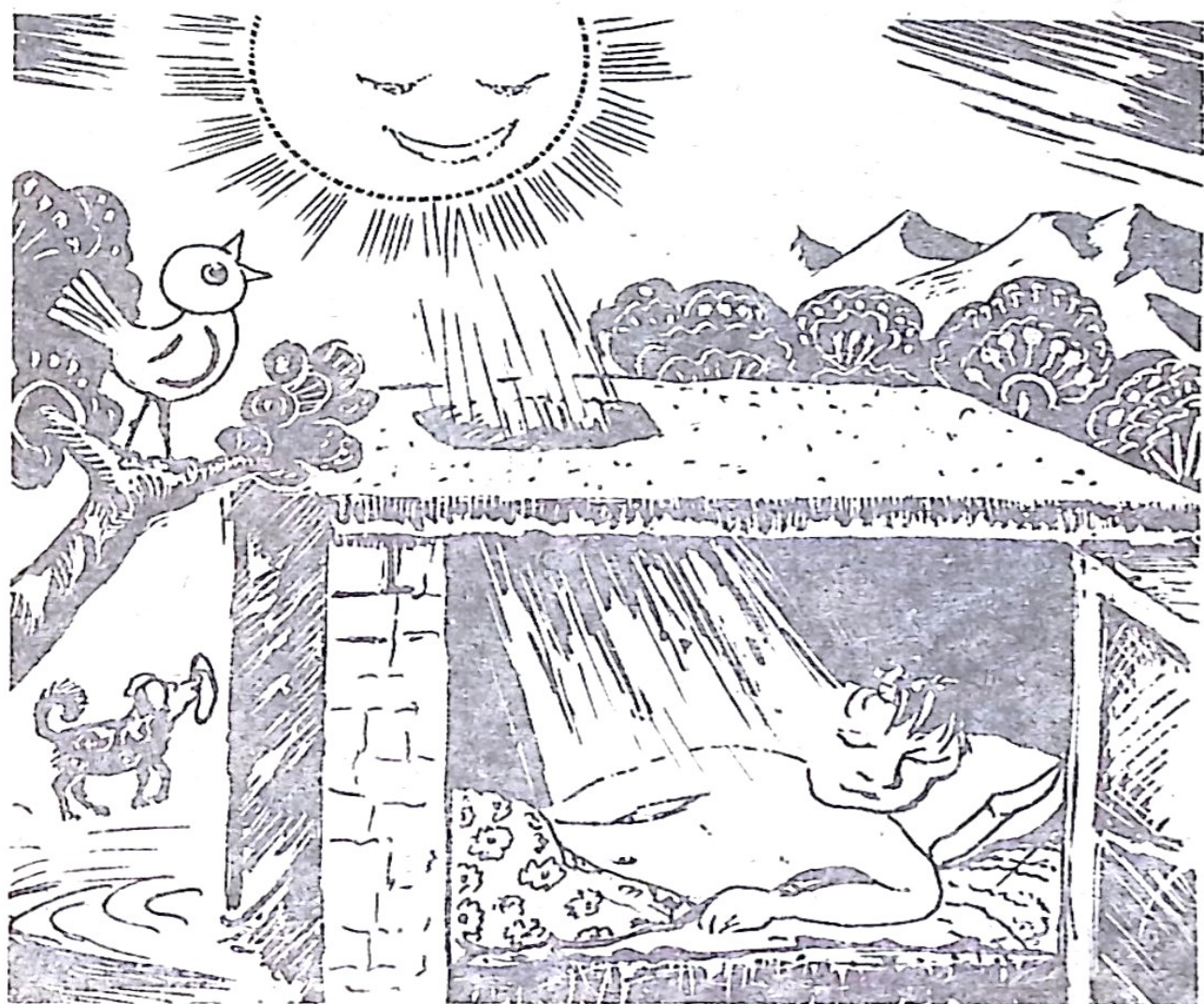
Ա՛յ նանի, ջա՛ն նանի,
Մեզ մի վեր կացր՛նի,
Թող մի քիչ էլ մնանք,
Քնից լավ կշտանանք:

Աքլարը շուտ է կանչում,
Աքլարը քեզ է խաբում,
Աքլա՛ր, ինչո՞ւ կանչեցիր,
Ինչո՞ւ նանին գարթեցիր:

Ա՛խ դու-դո՛ւ,
Ա՛յ ջու-ջո՛ւ:

ԱՌԱՎՈՏԸ ԳՅՈՒՂՈՒՄ

Արեգակը դուրս է եկել
Պալըղալով.



Ծողքը հերթից ներս է ընկել
Ծողշողալով.
Ծիտը ծառին կըշկըշում է
Ծըլվըլալով.
Ձորումն առուն քչքչում է
Վըշվըշվալով.
Ծույլ տղայի քունն է տարել
Խորմփալով.
Տրեխները շունն է տարել
Մըմըռալով:

ԾԱԽԱՐԱԿ

Մանի՛ր, մանիւր, ի՛մ ճախարակ,
Մանիւր սպիտակ մալանչներ,
Մանիւր թելեր հաստ ու բարակ,
Որ ես հոգամ իմ ցավեր:

Ձեթ եմ ածել ականջներդ,
Նոր շինել եմ շրտըվիկ,
Դե՛հ, շո՛ւտ շարժիր լայն թւերդ,
Ոստեր շինիր սըրուլիկ:

Մանի՛ր, մանիւր, ի՛մ ճախարակ,
Լիսեռնիկդ պտլտիւր,
Մանիւր թելեր հաստ ու բարակ,
Իլիկիդ վըրա փաթաթիր:

Տիգրանիկըս գուլպա չունի,
Հանդ է գնում ոտաբաց,
Գաբրիելըս չուխա չունի,
Միշտ անում է սուգ ու լաց:

Մանի՛ր, մանիւր, ի՛մ ճախարակ,
Մանիւր սիպտակ փաթիլներ,
Մանիւր թելեր հաստ ու բարակ,
Որ ես հոգամ իմ ցավեր:

Չըվալ չունինք, չաթու չունինք,
Ո՛չ սամոտե, ո՛չ պարան,
Այսպես աղքատ դեռ եղած չենք,
Կտրվել է ամեն բան:

Դեռ հարս էի, որ գործեցի
Քանի կարպետ, խալիչա,
Բայց դրանցից շուտ գրկվեցի,
Հիմա չունիմ մի քեչա:

Կարմիր օրըս, երբ սևացավ,
Եվ պարտք մնաց՝ թեև քիչ,
Պարտատիրոջ սիրտն էլ սևցավ —
Եկավ տարավ ամեն ինչ:

Մանի՛ր, մանի՛ր, ի՛մ ճախարակ,
Մանի՛ր սիպտակ քուլաներ,
Մանի՛ր թելեր հաստ ու բարակ,
Որ ես հոգամ իմ ցավեր:



ՍԵՐՄՆԱՑԱՆ

Ահա եկան աշնանային թուխալ օրեր,
Մաղմղում են մանրահատիկ կաթիլներ.
Ծառերն իրանց տերևներից մերկացան,
Կոունկները շարան-շարան անց կացան:

Սևացել է դաշտը անթիվ ցելերով,
Բայց մի կողմից դեռ վարում են արորով,
Սերմնացանը գոգնոցն ածած
սերմնացուն,
Սերմ է ձրգում աղաչելով աստրծուն.

«Ո՛վ տեր աստված, դո՛ւ իմ ցանքը
պահպանես,
Առատ անձրև, կարմիր արև չըխնայես.
Մեկ բուռն ահա ես տալիս եմ մկներին,
Այս մեկ բուռն էլ ագռավներին, ծտերին:

Բայց մարախը գոհ չի մնալ մի բռնով,
Երկու կըտամ, թող կշտանա սրանով.
Մեկ բան էլ կա, որ անունը չեմ տալիս,
Այն դու գիտես... վերևից է նա գալիս:

Դու սրանցից արտըս պահիր անվնաս,
Ես տերտերից չեմ խնայիլ կալամաս.
Վանակահաններ, գործակալներ ինչքան
գան,
Բոլորեքյանք առատ բաժին կըստանան:

Կերթամ Մարաս խունկ ու մոմով,
մատաղով
Միայն արտըս դու պահպանիր ապահով:
Էլ ի՞նչ ասեմ, աստված, ինքրդ լավ
գիտես,
Թե ինչ պարտքի, պատուհասի մեջ եմ ես.



Գող-ավազակ մի կողմից են կողոպտում,
Պարտատերքս մյուս կողմից է ինձ

խեղդում:

Դրանց ձեռքից, եթե մի բան է մնում,
Այն էլ գայլի կամ ցալի է զոհ դառնում.

Մի տուն լիքը երեխեքս մերկ, քաղցած,
Տարին առատ, բայց ես չունիմ կորեկ
հաց.

Հույսըս ահա ոտքիդ տակին փռած է,
Քո սուրբ աջը սըրա վըրա տարածե՛ք:

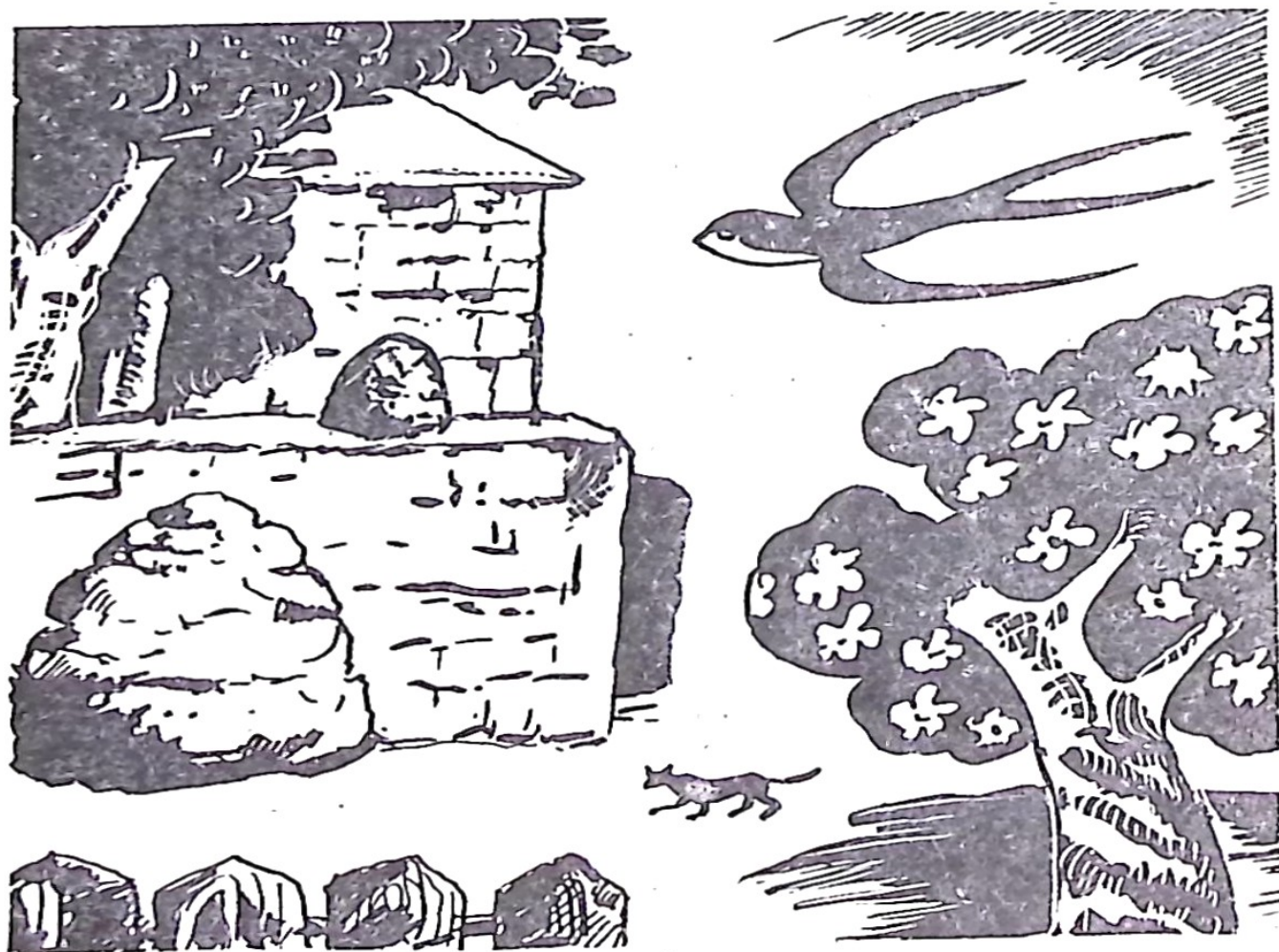
ՀԻՇՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Ծիծեռնակը բույն էր շինում,
Ե՛վ շինում էր, և՛ երգում,
Ամեն մի շուղ կայցնելիս՝
Առաջվա բույնն էր հիշում:

Մեկ անգամ էր նա բույն շինել
Եվ շատ անգամ կարկատել,
Բայց այս անգամ վերադարձին
Բույնն ավերակ էր գտել:

Այժմ նորից բույն էր շինում,
Ե՛վ շինում էր, և՛ երգում,
Ամեն մի շուղ կայցնելիս՝
Առաջվա բույնն էր հիշում:

Նա հիշում էր անցած տարին
Իր սնուցած ձագերին,
Որոնց ճամփին հափշտակեց
Արյունարբու թշնամին:



Բայց նա կրկին բույն էր շինում,
Ե՛վ շինում էր, և՛ երգում,
Ամեն մի շյուղ կայցնելիս՝
Առաջվա բույնն էր հիշում:

ՀՈՎՎԻ ԱՆԿՈՂԻՆԸ

Սարի լանջն է մահճակալ,
Չեչոտ քարը՝ գլխակալ.
Մի հին կապերտ ուտերին, —
Այս է հովվի անկողին:

Երբ անձրև է կաթկթում,
Եվ կապերտը՝ թռխկթռխկում,
Հովիվն անուշ քնի մեջ
Քաղցր երազ է տեսնում,
Եվ խնդում, ծիծաղում.
Ուխա՛յ, ուխա՛յ, սիրո՛ւն հովիվ,
Քունդ անո՛ւշ...

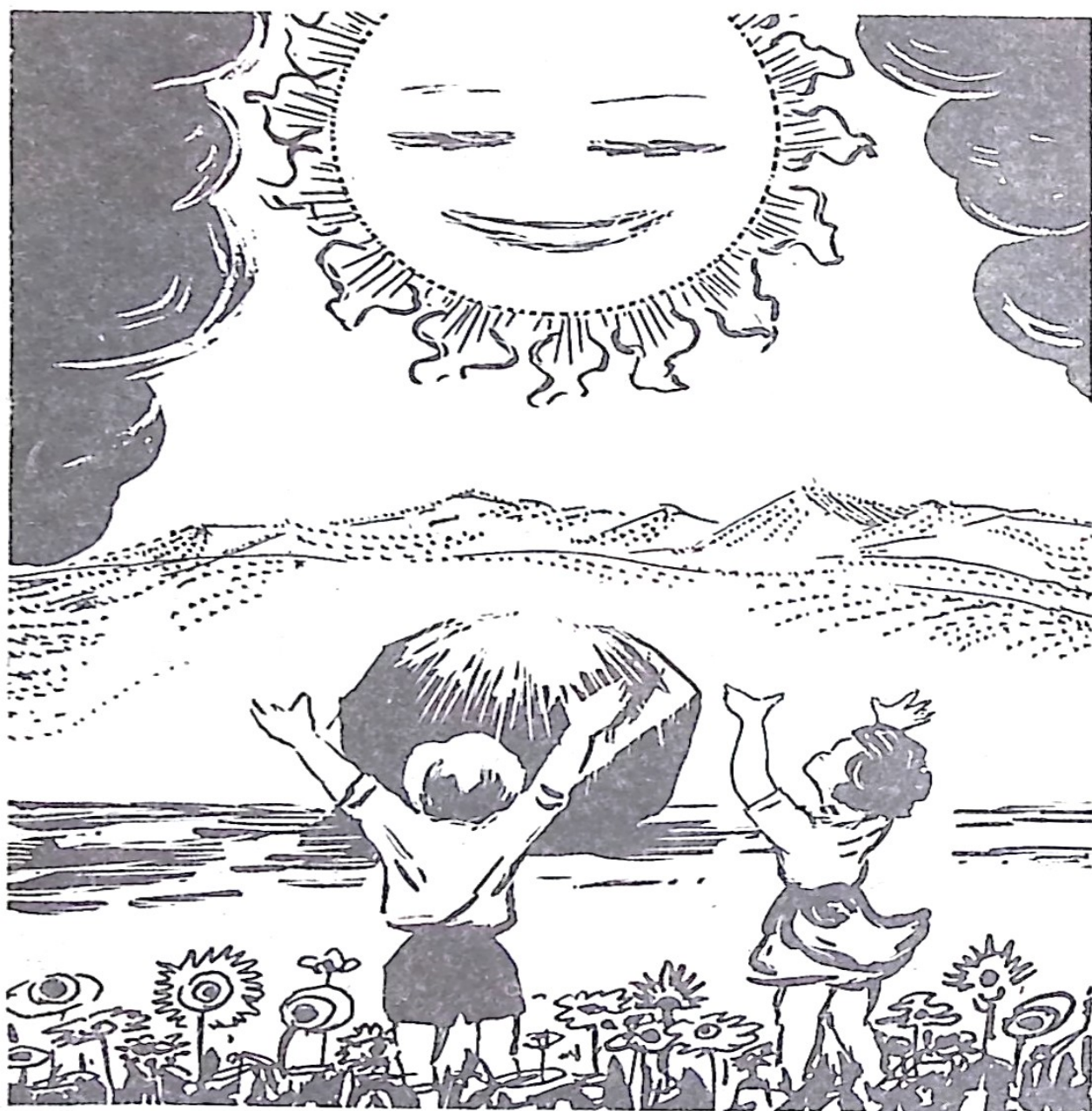


ԱՐԵՔԱԿ

Արև՛, արև՛, ե՛կ, ե՛կ,
Զիգի քարին վե՛ր եկ.
Սև-սև ամպեր, հեռացեք,
Արևին ճամփա տըվեք:

Թողեք դա գա մե՛զ մոտ,
Դրա լույսին ենք կարոտ.
Կարմի՛ր արև ե՛կ, ե՛կ,
Նախշուն քարին վե՛ր եկ:

Արևը հաղթեց ամպերին,
Շողքը ձգեց սարերին,
Զիգի քարը տե՛ս, տե՛ս
Պաարդում է ոսկու պես:



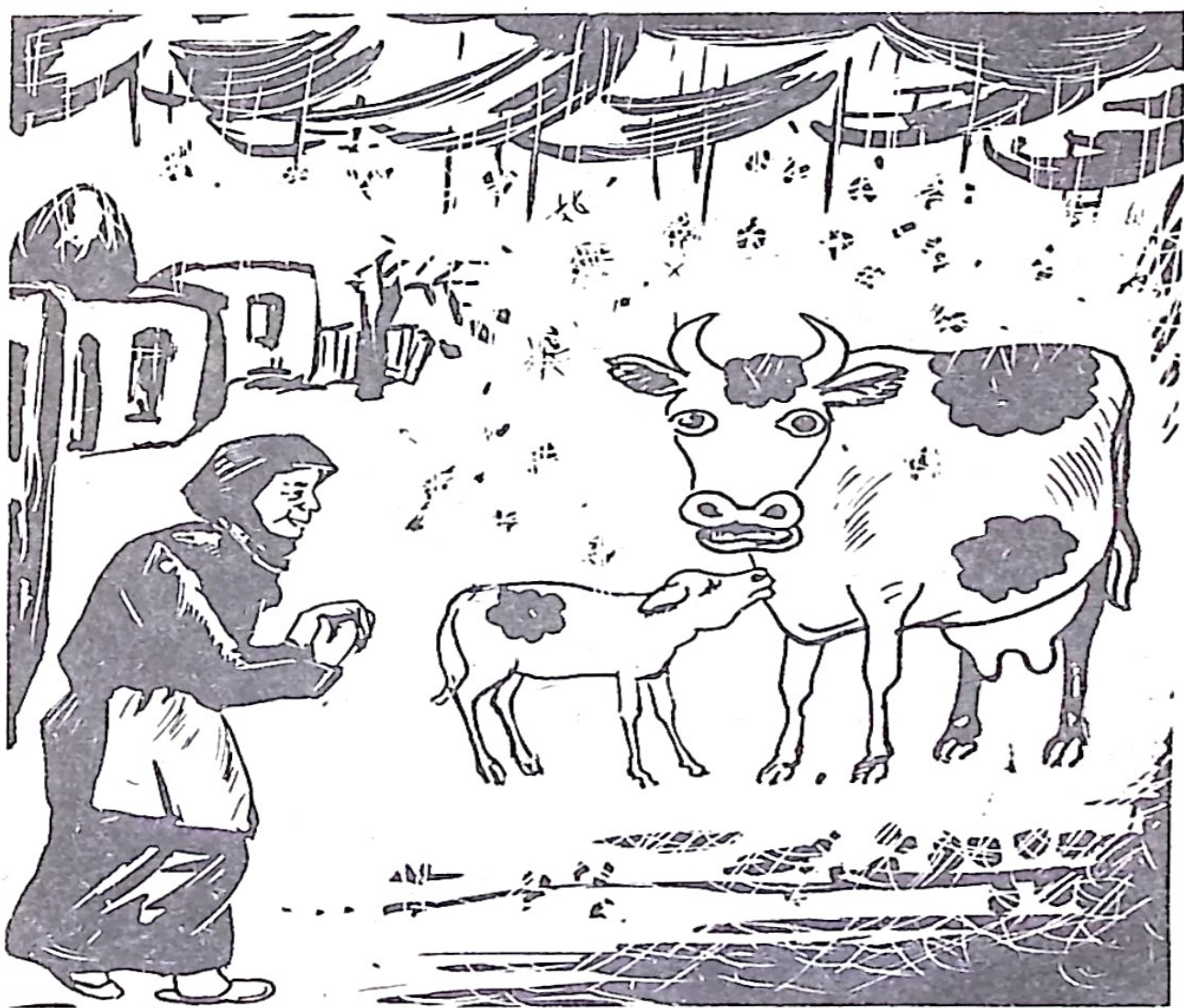
Սիրուն արև, մի՛շտ եկ,
Զիգի քարին վե՛ր եկ:

ՊԱՌԱՎԻ ՀՈՐԹԸ

Զյուն էր գալիս փաթիլ-փաթիլ,
Հետն էլ անձրև կաթիլ-կաթիլ.
Այս միջոցին մի պառավ կին
Հորթ էր փնտրում դաշտի միջին:

Կովը եկավ տավարիցը,
Կուրծ ու ծրծեր կաթով լիքը.
«Հորթուկս ո՛ւր է», — նա բառաչեց,
Խեղճ պառավին լացացրեց:

Մինչդեռ այսպես պառավ ու կով
Ողբում էին լաց ու կոծով,



Հանկարծ լսվեց մի բարակ ձայն,
Կովն իմացավ, որ հորթն է այն:

Կովը վազեց բառանչելով,
Պառավը ետքից տընքտընքալով,
Կորած հորթը մորը գտավ,
Լիք ծըծերը բերանն առավ:

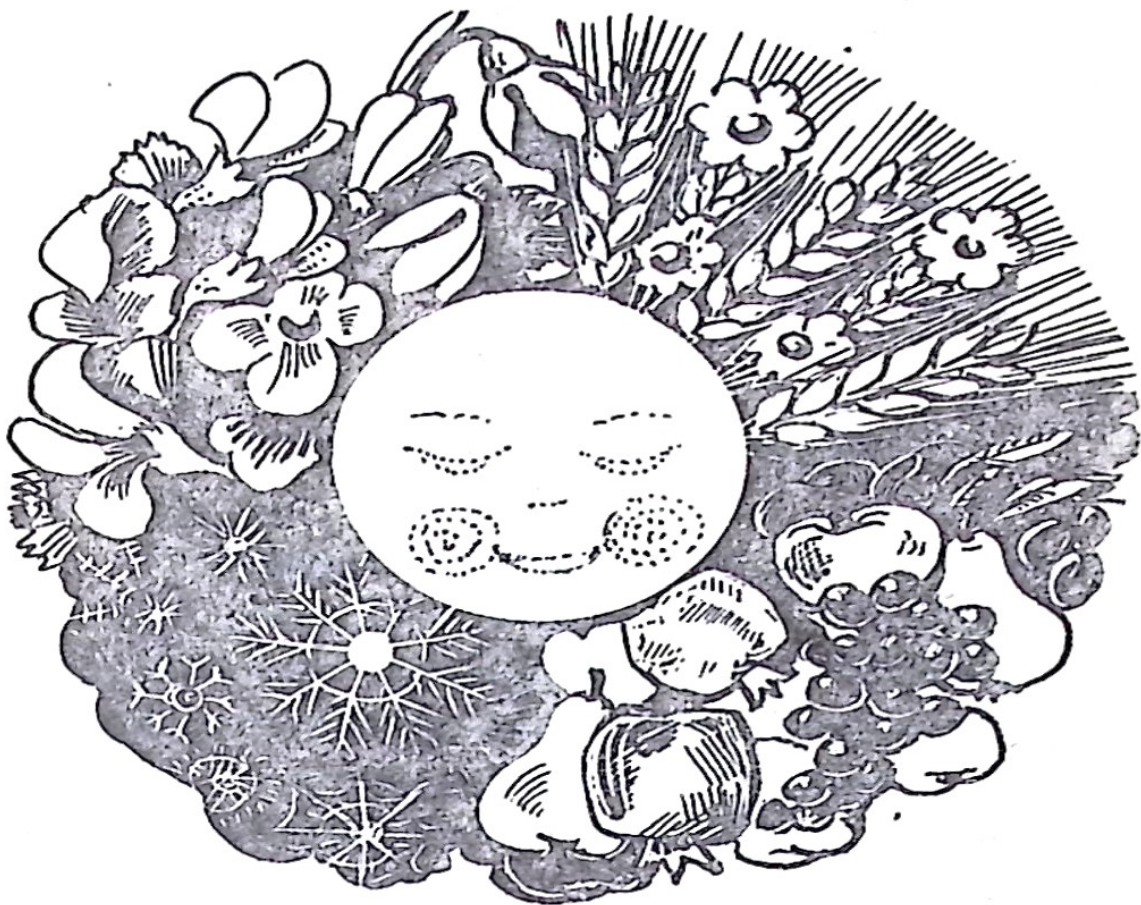
Ծըծեց բոլոր կաթն ու տկզեց,
Տանտիկնոջը բան չըթողեց.
Բայց պառավը այս անգամին
Սիրով ներեց չար հորթուկին:

ԱՄԻՍՆԵՐ ԵՎ ՉՈՐՍ ԵՂԱՆԱԿ

Մարտը տալիս է ձնծաղիկ,
Ապրիլը՝ կապույտ մանուշակ,
Մայիսին բացվում է վարդը,
Սոխակը երգում անուշակ:
Հունիսը մեզ խոտ է տալիս,
Իսկ հուլիսը առատ ցորեն,
Օգոստոսը տանձ ու խնձոր
Եվ ուրիշ շատ հասուն մրգեր:

Սեպտեմբերը մեզ տալիս է
Խաղողի բոլոր տեսակը.
Հոկտեմբերը՝ կարմիր գինի,
Նոյեմբերը՝ բողկն ու տակը:

Դեկտեմբերին ձյուն է գալիս,
Հո. մվարին ծածկվում սար ու ձոր,
Փետրվարին սկսվում է
Փոփոխակի ցուրտ ու տաք օր:



Ահա այսպես բոլոր տարին
Թավալվում է չորս շրջանում,
Այս պատճառով չորս ժամանակ,
Չորս եղանակ է մեզ բերում:

ՄԱՆՈՒԾԱԿ

Սիրո՛ւն մանուշակ, ինչո՛ւ ես թողմել,
Կապույտ աշիկների ինչո՛ւ ես փակել,
Քեզ ո՛վ նեղացրեց, ո՛վ վատ բան ասեց,
Քո անուշ հոտովդ ո՛վ չի գմայլեց:

— Սիրուն մանուկներ, դուք ինձ սիրեցիք,
Իմ ծաղիկներից փնջեր կապեցիք
Բայց կոշտ ձեռներից, կոպիտ ճանկերից
Ինձ չազատեցիք, չըպահպանեցիք:

Քնքուշ սրտերը շուտ են կոտրվում:
Քնքուշ ծաղիկները շուտով թառամում.
Քանի որ անխիղճ մարդիկ կըլինեն,
Երկար չեմ ապրի ես այս աշխարհում:

ՊԱՐԶԱՄԻՏ ՀՈՎԻՎ

Օգոստոսին էր, թե հուլիս ամսում,
Լավ չեմ հիշում,
Մի անմեղ հովիվ, քաղաք չըտեսած,
Մտավ բազարը, մահակն ուսին դրած,
Խլըշկոտալով, զարմանալով:
Խրտնած պախրի պես շատ դես-դեն
ընկավ,

Վերջը կանգ առավ
Մրգավաճառի խանութի առջև
Եվ աչքը ձրգեց լիք թաբախներից,
Հասուն մրգերին:
Ի՞նչ պտուղ ասես, որ նա չըտեսավ,
Չըհիացավ.
Տեսակ-տեսակ տանձ ու խնձոր,
Թուզ ու սալոր, ունաք ու հուն,
Կարմիր, փայլուն:
Հովիվը նայեց մրգավաճառին
Ու մնաց ապշած,
Որ այնքան հասուն մրգերի միջից,
Զեռք չի դիպցնում մեկին կամ մյուսին.
«Սա կույր կլինի», ինքն իրեն ասաց
Եվ փորձել ուզեց.

Դեպի բախկալը մահակը մեկնեց
Եվ քիչ էր մնում, աչքն էր կոխում.
— Է՛յ, ինչ ես անում,— բախկալը գոռաց
Սաստիկ բարկացած:
— Բա՛... ես հենց իմացա, դու կույր
կըլինիս,—

Հովիվը ասաց.—
Բայց եթե կույր չես, լավ ես նկատո՞ւմ,
Բա այդ մրգերից ինչի՞ չես ուտում...

Եկար բարով,
Երթաւ բարով.
Եկեք, երեխե՛ք, եկեք,
Ձեռք ձեռքի տանք, պար բռնենք.
Այսօր տարին նորոգվեց,
Նոր օր, նոր ժամ մեզ բերեց,
Հինն անցավ,
Նորն եկավ
Բարո՛ւ, բարո՛ւ, բարո՛ւ.
Մայրիկն այսօր մեզ տըվեց
Մեղր ու չամիչ ու ասաց.
— Քաղցր ու անուշ պառավեք,
Ալևորիք և տեսնեք
Ծա՛տ տարի,
Ծա՛տ բարի,
Բարո՛ւ, բարո՛ւ, բարո՛ւ.
Ծնորհավո՛ր Նո՛ր տարի,
Քո գալուստը շնորհավոր,
Դու մեզ համար այս տարի
Բարի եղիր ամեն օր,
Մինչև կաւ,
Ու կերթաւ
Բարո՛ւ, բարո՛ւ, բարո՛ւ:

ԱՐԵՎ

Արև', արև', դու մեզնից
Երբ հեռացար դեպ հարավ,
Զմեռն եկավ և ամեն ինչ
Հափշտակեց ու տարավ:

Աստված սիրես, էլ մի' գնար,
Մի' թողնիր մեզ քեզ կարոտ,
Քեզ կըպատվենք, քեզ կըգովենք
Միշտ՝ իրիկուն, առավոտ:

Որքան գոհ ենք, որ դու բերիր
Փարնան անուշ եղանակ,
Ա՛խ, երանի գարուն լինի
Տարին բոլոր ժամանակ:

Տես թե ինչպե՛ս փթըթել են
Ծառ ու ծաղիկ, կանաչ խոտ,
Տես թե ինչպես տարածվել է
Ամենայն տեղ անուշ հոտ:

Քեզ են գովում թռչնիկները
Իրանց քաղցր դալալով,
Հովիվը իր մեղմ սրինգով,
Հոտաղն անուշ հոլովով:

Զե', արև ջան, էլ չըգնաս,
Էլ չըթողնես մեզ կարոտ,
Քնա քնի'ր գիշերները,
Առավոտը եկ մեզ մոտ:

ԳԱՐՈՒՆՔԻ ՀԱՂԹՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ծիծեռնակը համբավ բերավ նոր
գարունքից,
Թե՛ ահա նա մոտենում է մեզ դաշտերից.

Այս համբավը երբ որ լսեց ծեր ձմեռը,
Փընթփընթալով քաշվեց գնաց ցուրտ
լեռները.

Բայց գարունը գնաց հասավ հետևիցը
Եվ դուրս հանեց ձյունով պատած
լեռներիցը.

Ձեռք ու ոտքը պինդ շղթայով լավ
կապոտեց,
Մասին լեռան սառնարանի բանտը
ձրգեց.

Բայց ափսոս որ այս պատիժը շատ
թեթև էր,
Որովհետև միայն ութ ամիս պիտի տևեր:

ԼՈՒՍՆԱՀԱՁ

— Հայրի՛կ, ինչո՞ւ մեր Բողարը
Միշտ հաչում է լուսնի վրան.
Մի՞թե պայծառ լուսնակը
Մեկ վնա՞ւ է տալիս նրան:

— «Ո՛չ, որդյակ իմ, ոչ թե վնաս
Այլ լույս, միայն լույս է տալիս,
Իսկ շանն՝ իբրև գայլի ցեղի,
Լույս գիշերը դուր չի գալիս:

Բայց լուսինը խոմ չըգիտե՞,
Որ իր վրա հաչողներ կան,—
Նա լուռ ու մունջ՝ բակ բոլորած՝
Ծարունակում է իր ճամփան:

Մենք էլ, որդյա՛կ, լուսնի ճման
Պետք է լույս տանք մութ աշխարհին,
Եվ համարենք, թե չենք լսում
Մեզ վրա գուր հաչողներին»:



Արի՛ դու, արի՛,
Քո գալըդ բարի՛,
Սիրուն Նոր տարի,
Նոր օրեր բեր մեզ։

Զյուն տուր սարերին,
Անձրև՝ արտերին,
Կարկուտը՝ չարին,
Զով արևը՝ մեզ։

Անթույժ ծաղիկից,
Աններկ կարմրուկից,
Բարի ցավերից

Ազատ պահիր մեզ։

Մայրական գթով,
Գրկաբաց ձեռքով,
Ուրախ ժպիտով
Առ քո գիրկը մեզ։

Տարին բոլորեց,

Երեսը շրջեց,

Նոր դիմակ դրավ,

Նոր դեմք ցույց տրվավ։

Մարդիկ խնդացին,
Կերան, խմեցին,
Նորադեմ տարուն
Դիմավորեցին,—

Մինչ շատ թշվառներ՝

Այրիք ու որբեր

Ցամաք չոր հացի

Կարոտ մնացին...

ՀՈՆԻ ԿՈՐԻԶԸ

Տարեմուտի երեկոյին
Մայրըս թխեց կարկանդակ,
Մեջը դրավ հոնի կորիզ,
Իբրև բախտի նշանակ:

«Կորիզն,— ասաց,— ում որ ընկնի,
Դովաթափոր կըդառնա,
Ո՛ր որ գնա, ի՛նչ գործ բռնե,
Փառք ու պատիվ կըստանա»:

Կարկանդակը բաժանեցինք,
Կորիզն ընկավ ինձ բաժին,
Եղբայրներս սրտնեղելով՝
Նախանձեցին իմ բախտին:

«Կույր է բախտը, սուտ չէ ասած»,
Մեծ եղբայրս փնթփընթաց,
«Մի՛թե սա է ամենիս մեջ
Աշխատավոր, բանիմաց...»

Մեկելներն էլ հավանեցին
Մեծ եղբորըս ասածին.—
«Իրա՛վ, իրա՛վ, չէր արժանի»,
Միաբերան ձայնեցին...

Մայրըս ասաց. «Խելոք կացեք,
Ահա կգա Նոր-Տարին,
Նա որ տեսնե ձեզ կովելիս՝
Պարգև չի տալ ոչ մեկին:

Բայց որ տեսնե դուք սիրով եք
Եվ խոով չեք իրարից,
Այնուհետև ինչ որ ուզեք,
Զի խնայիլ ձեզանից»:

Այս ասելով՝ նա մեզ տըվալ
Տեսակ-տեսակ մրգեղեն,
Չիր ու չամիչ, տանձ ու խնձոր
Եվ զանազան քաղցրեղեն:

Քաղցրը կերանք ու քաղցրացանք
Եվ խնդացինք շատ ու շատ,
Չարագ արինք նուռ, սերկևիլ,
Ունաք, սալոր, թուզ, փշատ:

«Հոնի կորիզն» այնուհետև
Բոլորովին մոռացանք,
Եվ շատ սիրով իրար գրկած,
Պառկոտեցանք, քնեցանք...

ՄԱՆՈՒԾԱԿ

Ասա ինձ, մանուշակ,
Ինչո՞ւ ես այդպես վաղ
Դուրս եկել մեն-մենակ.
Դեռևս չի բացվել
Ոչ մի տեղ քեզ նման
Հոտավետ մի ծաղիկ:

— Ես չմեղիմ մյուսների
Գեղեցիկ հասակը,
Ոչ նրանց հագուստը՝
Զարդարուն ու շքեղ,
Դուք ինձ չեք նկատիլ,
Եթե ես երևամ
Նրանց հետ միատեղ:

ԱՐՄԻԿՆ ՈՒ ԼՈՒՍԻՆԸ

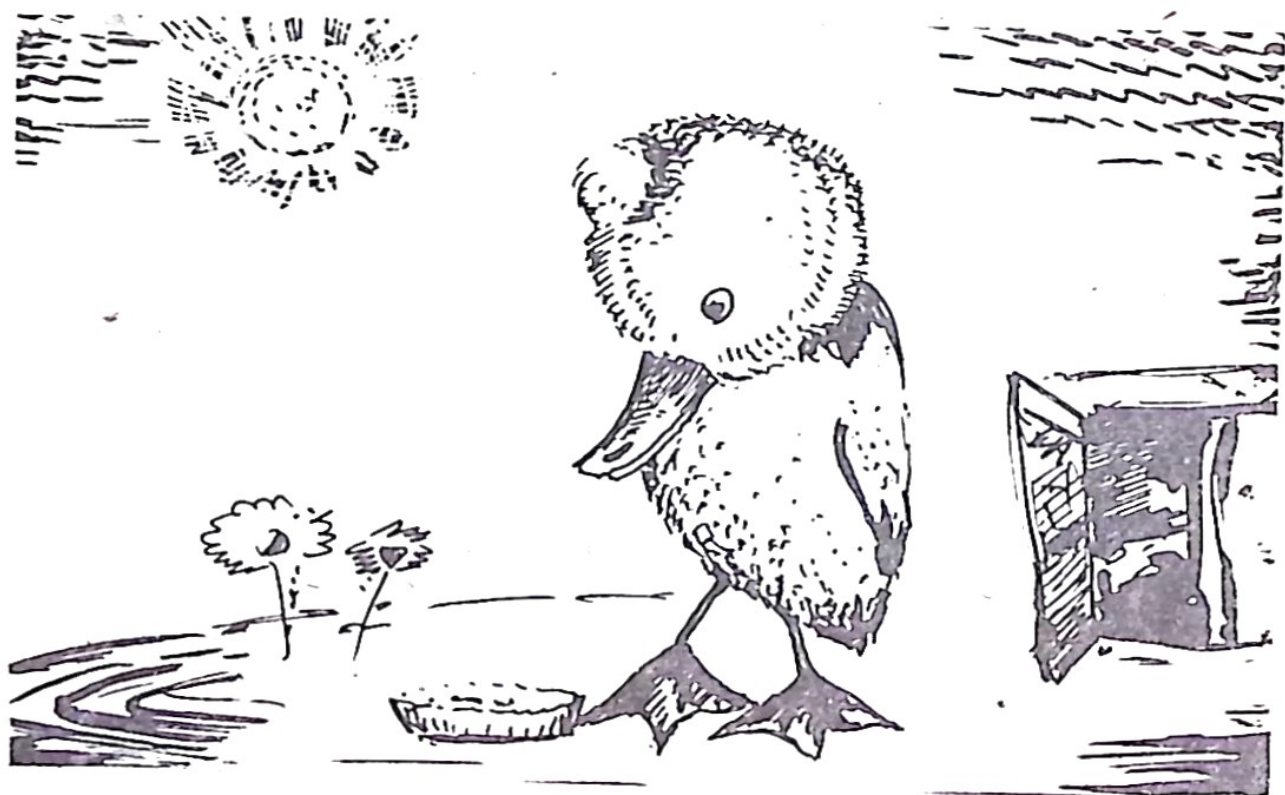
— Նայի՛ր, Արմիկ, դեպի վեր, —
Ասաց մայրը որդեսեր, —
Տե՛ս, լուսինը երկնքում
Ինչքա՛ն սիրուն է փայլում:

— Այո՛, մայրիկ, —
Ասաց Արմիկը, —
Խնդրիր, թող գա,
Մեզ մոտ մնա...

ՍԱԳ

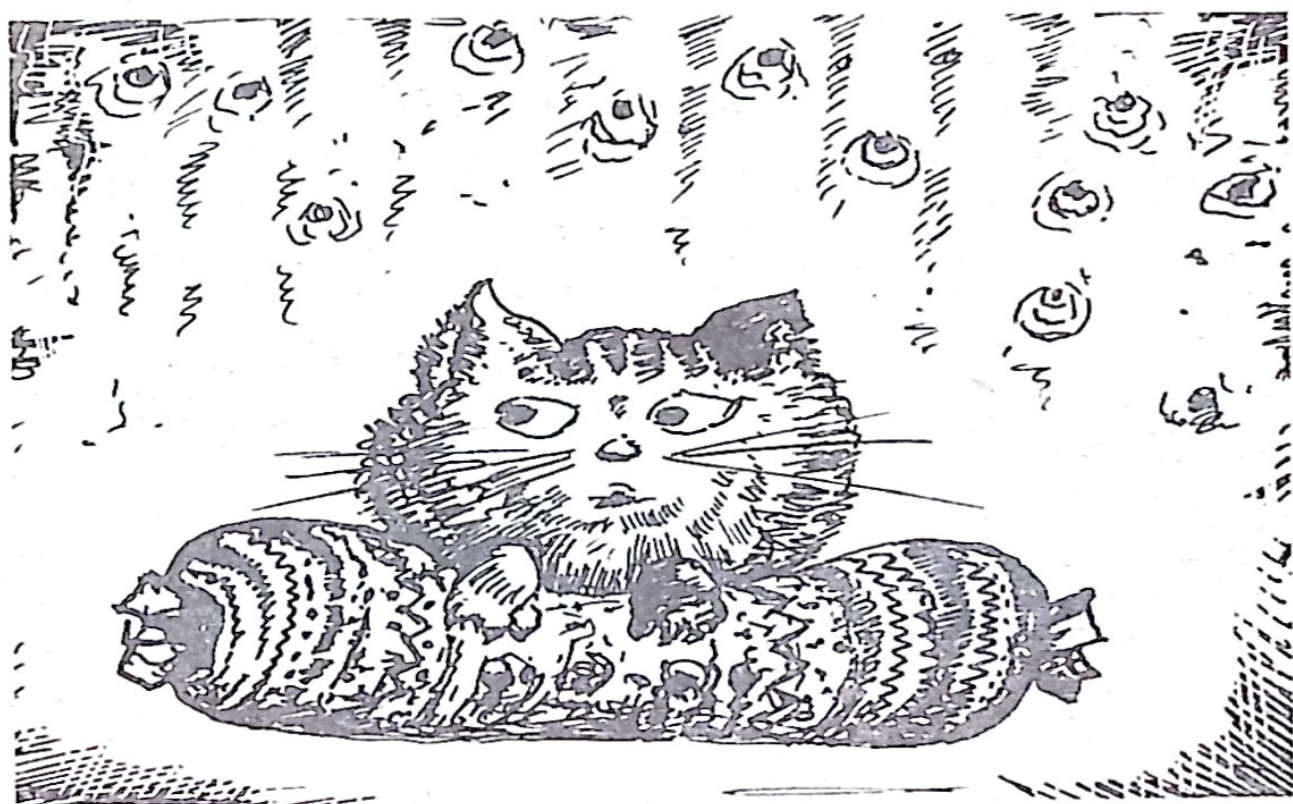
Սագիկ-մագիկ, իմ սիրունիկ,
Ես քեզ կտամ քաղցր կուտիկ,
Որ դու ուտես, շուտ մեծանաս,
Ուրախ ապրես, զվարճանաս:

Երբ մեծանաս, մեծ սագ դառնաս,
Ես կխնդրեմ իմ մայրիկին,
Որ նա ժողվե քո փեսուրներ
Եվ ինձ համար շինե բարձեր:



ԿԱՏՈՒ

Կատուն եկավ,
Փխի՛կ, փխի՛կ,
Հազար նազով,
Ինչպես հարսիկ,
Դունչը սրբեց
Թաթիկներով,
Մազը սանդիբեց
Չանչիկներով.
— Կատու, կատու,
Է՞ր ես տրտում.
Թե՞ մկներն են
Հիմա արթուն:
Կատուն ասեց.
— Միտո՛ւ, միտո՛ւ.
Այսինքն թե՛
— Այո՛, այո՛:



ԱՏԱՄԸ ՓՈԽԱԾ

Ատամ, ատամ,
Իմ կաթնատամ,
Գնա՛ս բարով
Հարյուր տարով...
Իսկ դու արի՛,
Գալըդ բարի՛,
Իմ նո՛ր ատամ.
Ես քեզ կըտամ
Հարյուր տարի
Հազար բարի—
Էլ դավորմա՛,
Էլ բաստորմա՛,
Չամչով փլա՛վ,
Հնդու խորմա,
Տանձ ու խնձոր
Մի՛շտ, ամեն օ՛ր
Փըստա՛, բադա՛մ,
Էլ ո՛ր մեկի
Անունը տամ,
Ոսկի՛ ատամ...

ՀՈՎՎԻ ՍՐԻՆԳԸ

Հովիվը սարին՝
Ոչխարն առաջին՝
Ոչ շուն և ոչ զենք
Չունի նա կշտին:

Եվ ահա եկան.
Օրը ցերեկով
Սոված գայլերը՝
Ամբողջ ոհմակով:

Հովիվն ի՞նչ աներ,
 Ինչպե՛ս ազատեր
 Իր ամբողջ հոտը,
 Իրան էլ հետը:

Նա ճարը կտրած՝
 Սրինգը հանեց
 Եվ աղիողորմ
 Մի երգ նվագեց:



Եվ ինչպե՛ս քնքուշ,
 Ինչպե՛ս մեղմանուշ,—
 Բոլոր գայլերը
 Կտրեցին ապուշ...

Եվ լսում էին
Սառած, քարացած,
Սրնգի ձայնից
Թոփված ու դնոթված:

Բայց ի՞նչ էր երգում
Հովիվն այնպես լո՛ւրջ,
Որպես մի հառա՛չ,
Որպես մի մրմո՛ւնջ:

Նըրա նվագը՝
Զիլ ու քաղցրաձայն՝
Մի աղերսանք էր,
Մի գոչ օգնության:

Սրինգն ածելիս՝
Նա ձայն էր տալիս
Իր կտրիճների՝
Զալում շների՝—

Ա, Չամբա՛ր,
Ա, Ղայթա՛ր
Եկե՛ք, հա՛, եկե՛ք,
Ա՛, Քյասա՛ր,
Ա՛, Բասա՛ր,
Հասե՛ք, հե՛յ, հասե՛ք...

Հանկարծ թնդում է
Յուրթն ամեն տեղից.
Ի՛նչ հարալ-հրո՛ց,
Ի՛նչ ո՛ղբ, ի՛նչ ոռնո՛ց...

Ծները թե առած՝
Ինչպե՛ս են թռչում,
Հասնում են հովվին
Մի ակնթարթում...

Այսպէս մի հովիվ,
Սրնգի շնորհիվ,
Փրկում է հոտը,
Իրան էլ հետը,
Չար գազաններից՝
Սոված գայլերից...

ՀՐԱՎԵՐ

Աքլորը կանչեց, օրը լուսացավ,
Արևն էլ վառ-վառ ելավ, բարձրացավ,
Մարդ և անասուն, գազան և թռչուն,
Ամենքն էլ իրենց գործին են գնում:

Մրջյունը բերնով իր կերն է տանում,
Մեղուն ծաղիկներից հյութեր է ծծում,
Դաշտը գույնզգույն ծաղկով է զուգվել,
Մարգագետինը կանաչ հագնվել:

Անտառը ձմեռվա քնից արթնացած,
Իր տերևները շարժում է կամաց,
Ջկնորսներն իրենց ուռկանն են քաշում:
Հոտաղներն իրենց եզները քշում:

Դուք էլ, մանուկներ, շուտ հագնվեցեք,
Ձեր գրքերն առեք, դպրոց գնացեք,
Դպրոցում կառնեք ուսում, կրթություն,
Դպրոցը կտա ձեզ բարօրություն:

Մի խամ տավարած,
 Բավական քաղցած,
 Աղբրի մոտ նստած,
 Ուտում էր չոր հաց:
 — Ցամաք մի՛ ուտիլ,
 Ասաց ընկերը:
 — «Բա ինչո՞վ ուտեմ,
 Ուրիշ բան չունեմ»:
 — Դանակո՞վ, եղբա՛յր, դանակով...
 — «Այդ լավ ասացիր.
 Դանակով կտրեմ.
 Ջրումը թրջեմ,
 Էլ ցամաք չուտեմ...»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ծիտը և բազեն	3
Աքաղաղ	4
Առավոտը գյուղում	5
Ճախարակ	6
Սերմնացան	8
Հիշողություն	10
Հովվի անկողինը	11
Արեգակ	12
Պառավի հորթը	13
Ամիսներ և շորս եղանակ	14
Մանուշակ	15
Պարզամիտ հովիվ	16
Ծկար բարով	17
Արև	18
Գարունքի հաղթությունը	19
Լուսնահաշ	19
Արի՛ դու, արի՛	21
Հոնի կորիզը	22
Մանուշակ	22
Արմիկն ու լուսինը	24
Սագ	24
Կատու	25
Ատամը փոխած	26
Հովվի սրինգը	26
Հրավեր	29
Տավարածի ճաշը	30

ՂԱԶԱՐՈՍ ԱՂԱՅԱՆ

ՄԱՆՈՒՇԱԿ

Խմբագիր՝ Գ. Գ. Դալլաֆյան
Նկարիչ՝ Ս. Վ. Պողոսյան
Տեխն. խմբագիր՝ Հ. Ա. Հովասափյան
Վերստուգող սրբագրիչ՝ Ա. Ա. Ասրյան

Հանձնված է շարվածքի՝ 17. 08. 1992 թ.: Ստորագրված է
տպագրության՝ 5. 10. 1992 թ.: Չափսը՝ $84 \times 90^{1/32}$: Թուղթ
բարձր, 1,4 պայմ. տպագր. մամ., 1,38 հրատ. մամ.:
Տպարանակ՝ 30.000: Պատվեր՝ 472: Գինը՝ պայմանագրային:
«ՀՐՀ» հրատարակչություն, Երևան—9, Արովյան 8:

ՀՀ Կառավարությանն առընթեր մամուլի վարչության
Հակոբ Մեղապարտի անվան ՊԱՄ-ի գլխամասային ձեռնար-
կություն:

